

Numer 33.

GAZETA WARSZAWSKA

We SRZODĘ DNIA 23. KWIETNIA ROKU 1788.

Z Warszawy dnia 23. Kwietnia. Podſtolſtwo Woiewodztwa *Płockiego*, po poſtąpieniu JP. Kaietana *Mlickiego* na Kaſztelanią *Sierpſką*, JP. Jozefowi *Zielińſkiemu* Piſarzowi Gro: *Płockiemu*; Woyſtwo Mnieyſze Ziemi *Bielſkiey* w Woiewodztwie *Podlaſkim*, po śmierci J. P. Jerzego *Urbańſkiego* wakuiące, J.P. Staniſławowi *Hryniewieckiemu*, ſą konſerowane.

Z Wiednia d. 2. Kwietnia. Kontr-Manifeſt Xiążęcia *Wołoſkiego*, wydrukowany pod dniem 20. Marca w *Woiennym Kuryerze Herrmannſtadzkim*, w następuiących słowach (cale *Azyatyckim* dawnym ſtylem) ieſt ułożony:

„My Xiąże &c: &c: wiadomo czyniemy wam *Chrześcianom*, wſzyſtkim *Boiarom*, Przełożonym, i wſzelkiego rodzaiu ludziom, i przykazuiemy oraz, abyście byli poſłuſznemi, i naſzemu Ceſarzowi, pod którym żyliśmy dotąd, wierności dochowywali. Niechwieycie ſię w tey wierności, y niedaycie ſię zwabić *Niemcom* w ſidła żadne; gdyż *Niemiec*, ieſt iak liście na wodzie, tak, iak y *Roſsyiczyk. Roſsyiczyk* iuż zaczął raz z Ceſarzem naſzym toczyć Woynę, która niedługo trwała, y my zoſtaliśmy w poſſeſſyi kraiu tego. Tak teraz y *Niemiec* chce uczynić. Rozrzuca on przeciwko nam Piſma, y chce nam perſwadować, że on do kraiu naſzego przyidzie. Ale on przyiść niemoże; iego zamiar ieſt tylko rozrzucić naſienie niezgody między nami. Niechby tylko przyſzedł! Lecz obawia ſię; bo naſz Ceſarz ieſt tak potężny, że gdyby wſzyſcy Ceſarze y Krolowie powſtawali przeciwko niemu, tedy iednak niemogliby go zwyciężyć. Y ia także ieſtem możny w Ludzie y Rumaki, tak,

iak Królowie inni. Y Bóg ieſt ze mną; bo ia wyznaię Religią *Chrześciańſką*, nie zaś *Niemiecką*. „

„ Nuże tedy *Chrześcianie*! Porywaycie ſię wſzyſcy w Imie Boſkie! Uzbraiaycie ſię, iak możecie! Bierzcie Topory, Strzelby, Dzidy, lub co wam w ręce wpadnie! Wyciągnicie przeciwko *Niemcowi*! Brońcie mu do Kraiu weyścia, gdyż nieſpodzianie zamyśla wtargnąć tylko dla łupieztwa, a natychmiaſt on ucïecze tak, iak *Roſsyiczyk*; wſzakże y *Roſsyiczyk* był wkroczył do naſzego Kraiu, a gdzież on teraz ieſt? Iżali niewidzicie, że naſz Ceſarz podźiśdzień panuie ieſzcze? Mieycie ufność w doſtoynym Ceſarzu naſzym, pod którym nam tak dobrze powodziło ſię dotąd! Kto zaś od *Niemcow* omamiony, zwodnicze Piſma rozrzuca między wami, ten na wieki ma być potępiony y wyklęty. „

„ Przykazuiemy wam, abyście takie Piſma, przeciwne S. Religii naſzey doſtawſzy, wytępili. Kto rozdaiącego takie Piſma ſchwyta y nam przyſtawi, ten w podarunku weźmie 300. *Lewow*, z Chłopſkiego Stanu podwyżſzony będzie do Stanu *Boiarſkiego*, y ia ſam przyozdobię go *Kaftanem*. Ale ten, który ſię daie użyć do rozdawania Piſm takowych, na tymże mieyſcu, gdzie ſchwytany będzie, żywcem na pal ma być wſadzony. Trwaycie przy wierności, ſłuchaycie rozkazów naſzych, za to zapłacicie tylko kontrybucyą teraz włożoną na was; potym zaś wolni od wſzelkich podatków żyć będziecie. Nużе tedy! Bierzcie ſię cożywo do oręża! Walczcie przeciwko *Niemcowi*, abyśmy go pokonali. Wreſzcie, niech ſię wſzyſcy zdrowo maią! (*poki Niemcy nie zawitaią*).

Z Liſtu z Wiednia d. 2. Kwie: Lubo ieſt trudno dokładne odbierać wiadomości prywatne z *Węgier*, dowiedziano ſię tu iednak, że Wielka Armia, od przybycia Feldmarſzałka *Laſcy* iuż ruſzyła, y rozmaite czyniono dyſpozycye, po ktorych dochodzić można było, iż ſzło o uſkutecznienie iakowey znaczney Expedycyi. Z wczorayſzą Pocztą dowiedzieliśmy ſię, że Feldmarſzałek *Laſcy* z 60,000. ludźmi, wyżey *Sabacz* przez *Sawę* przeſzedł, y zbroyną ręką opanował rzeczoną dopiero Twierdzę, gdzie zaſtano na 1000. *Turkow*, którzy zaraz broń złożyli. Znaiący ſię na Woienney ſztuce, mianowicie ſławią ten krok Feldmarſzałka, którego uſkutecznienie wielką Wodza biegłość pokazuie. *Turcy* o zamyſłach Feldmarſzałka wcześnie wiadomość odebrali, y czynili dyſpozycye do zatrudnienia mu tego przeyścia; na ten koniec oſadzili oni mocno ow ſzlak, którego niegdy użył Xiąże *Eugieniuſz*. *Laſcy* zaś, iednym razem zwrócił ſię w ſtronę prawą, przeprawił przez rzekę Woyſko, y zabrał *Sabacz*, nim ſię Nieprzyiaciele tego ſpodziewali. Wzięcie tego mieyſca, ieſt naybarziey ważne z miary tey, ponieważ przez to, wſzelki dowoz wodą, Fortecy *Belgradzkiey* być może przecięty, y droga do *Belgradu* od ſtrony lądu ieſt otwarta.

Na końcu przeſzłego Mieſiąca, przybiegł tu z *Berlina* kuryer od naſzego tamecznego Poſła, ktorego Liſty przywiezione poſłano zaraz do Ceſarza Jmci.

Z Sniatynia d. 26. Marca. Kanonada dnia 5. tego Mieſiąca ſłyſzana z *Chocimia*, zwiaſtowała tylko o przybyciu *Fermanu* z *Carogrodu*.

Numer 33

SUPLEMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY

We SRZODĘ DNIA 23. *KWIETNIA ROKU* 1788.

Z Kamieńca Podol: d. 1. *Kwiet:* Odebraliśmy ſmutną nowinę, iż J. P. *Marchocki* Kaſztelan *Sanocki,* d. 30. przeſzłego Mieſiąca, życie ſwe zakończył, w Dobrach *Poboyna,* o pół mili ztąd odległych.

Z Hamburga d. 9. *Kwietnia.* Pewne Hiſtoryczne Piſmo, *Portefeuille* co Mieſiąc z druku wychodzące, zamyka w ſobie na Mieſiąc Marzec, o niektórych Ceſarſko-Krolewſkich Generałach, którzy Kommenderuią teraz Ceſarſkim Woyſkiem przeciwko *Turkom,* naſtępuiące wiadomości:

1*mo.* Główną Armią w *Węgrzech,* kommenderuie *Franciſzek Maurycy* Graf *de Laſcy,* Ceſarſko-Krolewſki aktualny Konſyliarz Tayny, Miniſter Konferencyiny, Generał-Feldmarſzałek, Szef Reymentu Pieſzego, Orderu *Złotego Runa* y Orderu Zołnierſkiego *Maryi Tereſy* Wielkiego Krzyża Kawaler. Urodził ſię dnia 10. Października Roku 1725. y ieſt nayſtarſzy Syn zmarłego w Roku 1751. *Roſſyiſkiego* Generała Feldmarſzałka Grafa *de Laſcy,* ktory podczas Woyny przeciwko *Turkom* R. 1736. wielkie dowody dawał męſtwa y biegłości. Familia iego pochodzi z *Francyi,* ale w *Irlandyi* oſiadała. Ponieważ *Roſſyiſki* Generał Feldmarſzałek Graf *de Laſcy,* pierwiey za Kapitana w Ceſarſkiey zoſtawał ſłużbie, przeto y iego Syn, ninieyſzy Feldmarſzałek, też ſobie ſłużbę obrał. W Bitwie przy *Piacenza* dnia 16. Czerwca Roku 1746. w której Xiąże *de Lichtenſtein* zwycięſtwo odnioſł nad złączoną Armią *Francuſką, Hiſzpańſką, Neapolitańſką,* y *Genueńſką,* dał naypierwey dowod, iako Woluntaryuſz, tudzież przy wzięciu *Genui,* męſtwa ſwoiego. W tymże Roku zoſtał on Ober-Wachmiſtrzem przy Reymencie *Berenklau,* daley Oberſt-Leytnantem *aggrégé* Reymentu *Waldek,* R. 1750. Aktualnym Oberſz-Leytnantem Reymentu *Colloredo,* R. 1754. Pułkownikiem, R. 1756. General-Maiorem, R. 1758. dnia 22. Stycznia Generał-Feldmarſzałkiem-Leytnantem y Ge-

nerał-Kwatermiſtrzem, y w Październiku tegoż Roku Szeſem Reymentu Pieſzego; R. 1759. Generałem Artyleryi, R. 1765. Nadworno-Woiennym Konſyliarzem, R. 1766. Generał-Feldmarſzałkiem y Nadworno-Woienney Rady Prezyduiącym. Urząd ten złożył R. 1770. a zoſtał Miniſtrem Stanu y Konferencyi, tudzież Kawalerem Orderu *Złotego Runa*. On bez powątpienia, ieſt ieden z *Taktyków* naybiegleyſzych, y Król *Pruſki Fryderyk II.* zadziwiſię nad ſzczęśliwemi pozycyami, które on obierał. W Potyczkach przy *Lowoſitz*, *Pradze*, *Wrocławiu*, *Leuthen*, *Hochkirchen*, y *Torgau*, dawał dowody męſtwa y doświadczenia. Owe dobrze urządzone Marſze przed Potyczką przy *Lignicy*, y ów przedziwnie rozłożony Oboz przy *Königinn-Grätz* R. 1778. dowodziły przewyżſzaiący talent iego w *Taktyce* y biegłości wielkiey. On naoſtatku, nayznakomitſzym ieſt Ceſarza Faworytem. W nieprzytomności Generalnego Feldmarſzałka, kommenderuie Generał *Clairfait*, y pod nim Baron *d'Alvinzy*.

2*do*. Antoni Graf *de Clairſait*, Generał-Maior y Szef Reymentu Pieſzego, urodził ſię w *Niderlandzie*. Podczas trzeciey Woyny *Szląſkiey* zoſtawał w Randze Kapitana przy Reymencie Pieſzym *de Wied*, y był dnia 20. Grudnia R. 1757. przy dobyciu *Wrocławia* od *Pruſkiego* Woyſka w niewolą wzięty; R. zaś 1758. wymieniony. Daley poſtąpił na Oberſzt-Leytnanta Reymentu *de Saxe-Gotha*; potym zoſtał Pułkownikiem, y w R. 1774. Generał-Maiorem. On dnia 28. Lutego R. 1779. podczas Woyny o Sukceſſyą *Bawarſką*, kommenderował z Grafem *Wallis* wattaku owym do *Neuſtadt* przypuſzczonym; gdzie Pułkownik *de Winterfeld*, Kommendant na ówczas Reymentu *Xiążęcia Pruſkiego*, z odwagą wielką przymuſił go (chociaż większą liczbę Woyſka maiącego) do odſtąpienia y coſnienia ſię.

3*tio*. Baron *d'Alvinzy* Ceſarſko-Krolewſki Generał-Maior Jnfanteryi, y Kawaler Orderu *Maryi Tereſy*, ieſt *Włoch* rodowity. W woynie R. 1763. zakończoney, był on Kapitanem. Dyſtyngwował ſię pod czas Batalii pod *Wrocławiem* d. 22. Liſtop: R. 1757. y w Potyczce przy *Maxen*, dnia 20. Liſtopada R. 1759. Podczas Woyny o Sukceſſyą *Bawarſką* R. 1778. w Randze Pułkownika zoſtawał w Reymencie *Alton*, y przy attakowaniu *Habelſwert* wielkiego męſtwa dał dowody, tak dalece, że chociaż na niego nieprzypadła ieſzcze koley, Generał-Maiorem nominowany, y Orderem *Maryi Tereſy* zoſtał ozdobiony. On wtedy kommenderował drugą Dywizyą, do Bramy ſzturmować kazał z ſzablą w ręku, y do Miaſta wtargnął.

4*to*. W *Kroacyi*, *Dalmacyi*, y *Nadbrzeżnym Kraiu*, kommenderuie Feldmarſzałek-Leytnant y Kawaler Orderu *Maryi Tereſy*, *de Vins*. Dy-

ſtyngwował ſię on podczas trzeciey Woyny *Szląſkiey*. Dnia 11. Liſtop: R. 1757. był w Randze Kapitana Grenadyerów przy ſzturmie Wałów przed *Swidnicą*; R. 1758. zoſtał Oberſt-Wachmiſtrzem y Kawalerem Orderu *Maryi Tereſy*; R. zaś 1759. Oberſzt-Leytnantem. Roku 1761. uſkutecznił na czele 5. Batalionów, ſzturm do iedney z Twierdz *Swidnicy*, y nominowany zoſtał Pułkownikiem; R. 1773. Generał Maiorem uczyniony. Podczas Woyny o *Bawarſką* Sukceſſyą, wyſłany był od Feldmarſzałka *de Laudon*, z Reymentami *Geiſruck* y *Kaprara*, na oſadzenie mieyſc przy *Georgenthal* y *Tolleſtein*; ale *Pruſki* Generał-Leytnant *de Belling* napadſzy na te Reymenta pierwey, nim doſzły do ſwoiego przeznaczenia, do laſow ie rozpróſzył. Chciano wprawdzie z tey okazyi zwalić na niego winę, ale on uſprawiedliwił ſię doſtatecznie, utrzymał ſię w łaſce u Ceſarzowey, y kommenderował przy Woyſku aż do końca Kampanii Brygadą iedną.

5to. W *Slawonii* i *Syrmii* kommenderuie Jozef Antoni Graf *Mitrowſki de Nemiſchel*, Ceſarſko-Krolewſki Aktualny Podkomorzy y Dziedzic na *Hrobiniu* w *Szląſku Wyżſzym*. Pochodzi on z dawney Familii *Czeſkiey* Baronowſkiey, y od młodości ſwoiey ſłuży Domowi *Auſtryackiemu*. Podczas Kampanii R. 1778. przeſzkodził on zamiarom Xiążęcia na ów czas Naſtępcy, a dziś Panuiącego Xiążęcia *Brunświckiego*, który d. 29. Październ: poſunął ſię ku *Cieſzyńſkiemu* Kraiowi dla wpadnienia w prawy bok Woyſka Ceſarſkiego.

6to. *W Bannacie* kommenderuie Feltmarſzałek-Leytnant *de Wartensleben* Wilhelm Fryderyk Guſtaw S. Państwa *Rzymſkiego* Graf *de Wartensleben*, Pułkownik *Peterwaradyńſkiego* Reymentu. Synem ieſt zmarłego R. 1760. Wielkiego Leśniczego, y Roku 1734. przyſzedł na świat. Zoſtawał on pierwey w ſłużbie *Holenderſkiey* w Randze Kapitana, Roku zaś 1759. Ceſarſką ſłużbę przyiął, y przy *Kroatach* w Randze Maiora był umieſzczony. Tegoż Roku przy *Corbitz* y przy *Pegau*, odważnie potykał ſię. Podczas Woyny o Sukceſſyą *Bawarſką* przy Korpuſie Grafa *de Wurmſer*, na niektórych utarczkach był przytomny.

Z Madrytu dnia 16. Marca. Mówią tu, że Poſeł *Turecki*, wyiechał od nas nie barzo ukontentowany z ſkutku ſwoiego Poſelſtwa; gdy albowiem pytał ſię Dworu naſzego, iakie ma zamyſły względem Woyny *Porty* z *Roſſyą*? to tylko mu odpowiedziano, że może wyiechać do ſiebie uſpokoiony w tey mierze, y że niezaniedbaią proſto uwiadomić *W. Sułtana* o zamyſłach naſzego Gabinetu.

Z Drezna d. 12. Kwiet: Choroby obłożne y wielu ubożſzych ludzi o śmierć przyprawiaiące, ieſzcze tu nieuſtaią; nie uſtaie też hoyność Xiążęcia Naſzego *Elektora* na poratowanie tychże chorych. Oprócz wiktuałów

y pieniężnego wſpomożenia (o którym dawniey piſaliśmy) każe teraz cotydzień dla tychże chorych ubogich ze ſkarbu ſwego ſzafować na 3,000. *Złotych Polſkich.* To rozporządzenie, wykonywa ſię iak w naylepſzym porządku, to ieſt w takim, iakim zwykły ſię tu wykonywać wſzyſtkie inne Publiczne y prywatne Rozrządzenia, a to przez oſoby wybrane od tego Panuiącego, ktory iak wielkim ieſt nieprzyiacielem wſzelakich intryg, tak rownym ieſt przyiacielem Sprawiedliwości y ludzkości; przeto też *Saxonia* ieſt z długów wyprowadzona, Woyſko powiękſzone, Skarb w przyzwoitym Stanie utrzymywany y Kray cały prawdziwie ieſt uſzczęśliwiony, a Panuiący od wſzyſtkich powſzechnie ſzacowany y kochany. Tenże Xiąże Jmć Naſz *Elektor*, kazawſzy ſobie podać Pierwſzą *Tabellę* wſpomnionych na ubogie chore wydatków, gdy tam niewidział żadnego wydatku na chorych ubogich *Zydów*, wielkie ſwe nieukontentowanie pokazał mówiąc: *Ia wſzyſtkich ludzi chcę ratować bez braku!*

Doniesienie z WARSZAWY dnia 23. Kwiet: R. 1788.

Znayduią ſię tu do zbycia Oſobki *Chińſkie*, z pięknego kamienia robione, niegdy z ſamych *Chin* od *Miſsyonarzow* tamecznych do Dworu *Francuſkiego* przyſłane; o których dowiedzieć ſię można u Rozdaiącego Gazety.

Podaią z *Torunia* do wiadomości wſzyſtkim podróżnym y kupczącym, iż tam ſtanęły iuż na *Wiśle* dwa Moſty.

Obwieſzczaſię Publiczność o uſtanowioney Expedycyi Prenumeraty w *Warſzawie* na Naſiona Drzew Fruktowych y Borowych, tak Kraiowych iako y Zagranicznych, którey Proſpekt rozdaie ſię *gratis* przy Gazecie.

W tuteyſzey Drukarni Nadwor: IKMci y P. Kommiſſyi Edukacyi Nar: znayduią ſię naſtępuiące Kſiążki: (1) Hrabia de Valmont czyli *Obłąd Rozumu*, Liſty zebrane przez M..... wytłumaczone z Francuſkiego przez pewną Zacną Weteranke Tom II. *alla ruſt:* Zł: 7. (2) Kazania Niedzielne przez X. *Szczepciuſkiego* Reformata Prowin: *Pruſkiey* Tomow II. *alla ruſt*: Zł: 7. (3) Anekdoty Króla *Pruſkiego* Tomik Czwarty w Wilnie Zł: 1. gr: 15. (4) Nowenna do S. Antoniego przez X. *Synakiewicza* Roformata Zł: 1.

JP. *Baltreſka* Cukiernik, mieſzkaiący naprzeciw Zamku, uwiadomia Publicum, że Wnuk Pana *Gambakurty* y Cukiernik *Neapolitańſki* wyiechawſzy ztąd do *Peterzburga*, zoſtawili przy nim towar do przedania; pierwſzy, otobliwą pomadę do utrzymania y rośnienia włosów y do chędożenia zębow; drugi zaś Cukierki *Diavoloni Neapolitańſkie* arcy dobre; ktoby więc takowych rzeczy żądał nabyć, niech ſię do pomienionego Cukiernika referuie.

Z mocy Rezolucyi Urzędu Burmiſt: y Radz: Miaſta *Grzybowa*, Dworku Sll: *Cymanow* pod konkurs podpadłego przy Ulicy *Grzybowſkiey* Nro 1061. ſtoiącego, licytacya na d. 28. Kwietnia ieſt prorogowana, y odprawiać ſię będzie na Ratuſzu *Grzybowſkim* o godz: 3. po połudn. Zyczący ſobie onego nabycia, niech ſię na takowey licytacyi znayduią.

Po śmierci JPana *Klement* Doktora Nadwornego JPani *Branickiey* Kaſztelanowey *Krakowſkiey* niedawno tu w *Warſzawie* zmarłego, przybyli Sukceſſorowie z *Węgier*, iako to Barbara Eufrozyna *Heindrychowa* wdowa, Samuel y Jakób *Maierſcy*, iako pochodzący od ſioſtry zmarłego rodzoney Maryi *Klementowney Maierſkiey*, obwieſzczaią wſzyſtkich, którzyby do tey fortuny, albo tytułem Sukceſſyi, albo tytułem Pretenſyi iakowey, Prawo mieć rozumieli, iżbyſię do nich tu w *Warſzawie* przytomnych, z temi Prawami zgłoſili, lub one do Juryzdykcyi mieyſca tego przyzwoitey końcem rozpoznania onych oświadczyli.

Licytacya Dworku y Ruderów Sll: *Zayfertowey* Wdowy, y Sukceſſorów pod Konkurs podpadłych, na Ulicy *Pańſkiey* pod Nrami 1203. y 1204. ſytuowanych, z mocy Dekretu y Sądów Woytowſkich y Ławni: Miaſta *Bielna* d. 26. tego Mieſiąca o godz: 3. po południu w mieyſcu Sądowym odprawiać ſię będzie. Zyczący nabyć, może wcześniey offerecnyą ſwoią w Kancellaryi tegoż Miaſta zapiſać, y terminu Licytacyi attentować.

którym *Fermanem* támecznemu *Tureckiemu* Kommendantowi daie się wiadomość, że wkrótce iemu sukkurs będzie nadesłany. Od tego czasu słychać, że do 40,000. *Turkow*, między któremi barzo wielu naydować się ma *Tatarow*, ciągnie na obronę *Chocimia*, y że tameczni *Turcy*, odebrawszy sukkurs, zamyślaią wpaść do naszego kraiu, przeto nasze Woyska, w ustawiczney być muszą gotowości.

Kwatera Głowna Kommenderuiącego Xiążęcia *de Coburg* dnia 20. tego Miesiąca miała być przeniesiona do *Mare*, y tak Kassa Woienna, iak Kassa Cyrkulu *Bukowiny* do *Kutti* będzie przewieziona.

Z Listu z Wiednia d. 29. *Marca.* Od Wielkiey naszey Armii iest wiadomość, że mocno krzątaią się tam stawieniem Mostow na *Dunaiu* y na *Sawie*. Niektóre ztamtąd Listy dodaią ieszcze, że pewne Korpus Cesarsko-Królewskiego Woyska, przeprawiło się iuż niedaleko *Belgradu* przez rzekę *Sawę*. Chciano z początku po dwa razy stawić Most przeciwko Fortecy Nieprzyiacielskiey; ale Nieprzyiaciel z Fortecy za każdym razem tak przeszkodził tym zamiarom, iż opodąl nieco musiano rozbić Most, przez który, kilka Reymentów z potrzebną Artyleryą do kraiu Nieprzyiacielskiego weszło. *Turcy* w liczbie 1000. do 1,500. ludzi Kawaleryi, attakowali wprawdzie nasze Woysko zatrudniaiąc mu weyścia do kraiu swego; ale żwawy ogień kartaczami przypuszczony do nich, wkrótce przymusił ich do cofnienia się z niemałą stratą.

Z Londynu dnia 22. *Marca.* Mówią tu o wielkiey odmianie, która w Systemie Politycznym tuteyszego Państwa ma nastąpić, y według którey, Dwór zamyśla koiarzyć się daleko ściśley, aniżeli dotąd, ze wszystkiemi Potencyami Północnemi.

Z Madrytu dnia 13. *Marca.* Poseł *Turecki* rozpoczął iuż swą drogę do *Carogrodu* nazad. Przeprowadzaią go dwa okręty liniowe y 6. Fregat. Druga Eskadra od 2. okrętów liniowych y 4. Fregat popłynie do *Tangeru*, dla przeprowadzenia ztamtąd do *Carogrodu* Posła, którego Cesarz *Marokański* do *W. Sultana* wyprawuie. Uzbroienie okrętów pomienionych, dało podobno pochop do pogłoski, że nasz Dwór uzbraia okręty, które się maią opierać weyściu Floty *Rossyiskiey* na *Morze Srzodziemne.*

Z Paryża dnia 29. *Marca. Delfin* dnia 22. tego Miesiąca wyiechał do Zamku *Meudon*, dla zdrowszego powietrza.

Minister Nasz *Pryncypalny*, dnia 21. miał pracować około ulepszenia Praw naszych Kryminalnych; lecz Extraordynaryiny Kuryer z *Wiednia* tu przybyły, insze przywiozł zatrudnienia.

Z Londynu d. 25. *Marca.* Uzbraiania się *Hiszpanow* na Morzu, nie iednego tu spokoyności pozbawiaią; tym czasem nasze Ministerium, bez wątpienia na dobrym funda-

mencie, względem tego ieſt ſpokoyne, y cale ſię o to niefraſuie.

Wiadomości z *Algieru* miały przybyć z donieſieniem, iakoby *Dey* dał rozkaz tamecznym Armatorom zatrzymania ſię w Porcie, y czekania póty, póki ſię Eſkadra *Roſſyiſka* na *Srzodziemnym Morzu* niepokaże. Na ówczas łączyć ſię maią z Flotą tą!, która Eſkadrę pomienioną attakować będzie. Podobne Dyſpozycye być maią także uczynione od Regencyi *Tunetańſkiey* y *Trypolitańſkiey*.

Poſt Scriptum. W dziſieyſzey Gazecie Dworſkiey wydrukowano Królewſką Proklamacyą, mocą którey zabrania ſię wſzyſtkim Krolewſkim Poddanym Rodowitym przyięcia ſłużby na okrętach obcych, y ci także, którzy bez pozwolenia Królewſkiego zoſtaią w obcey ſłużbie Morſkiey, zaraz ſię maią wrócić, inaczey podług ſurowości Praw z niemi będzie poſtąpiono, y gdyby oni mieli ſię doſtać w niewolą *Turecką* albo też *Algierſką*, Rekwizycya o nich, iako o Poddanych *W. Brytanii*, nie naſtąpi.

Taż Gazeta Dworſka donoſi także pod Artykułem z *Genui* dnia 10. Marca, że tameczna *Rada Zdrowia*, autentyczną odebrała wiadomość o wſzczętey zarazie powietrzney w *Algierze*; tudzież, że y w *Carogrodzie* taż zaraza wielkie ſprawuie ſpuſtoſzenia.

Z Madrytu dnia 16. Marca. Turecki Poſeł, przed ſwoim ztąd odiazdem, koſztowne otrzymał podarunki. Król Jmć dał mu pierścień brylantowy do 6,000. *Piaſtrow* taxowany; brylantową różę 2. tyſiące *Piaſtrow* wartuiącą; y 2. tyſiące *Piaſtrow* w gotowiznie. Do tego trzeba przydać pieniądze dane na ſtoł, które, iako z pewnością możemy twierdzić, czyniły na dzień 120. *Piaſtrow*, a te przez 84. dni odbierał. Oprócz prezentów wyliczonych, wziął on ieſzcze od Monarchy 100. ſuntów *Chiny*; 10. Poſtawow przedniego ſukna, między któremi były dwa Poſtawy z wełny *Vigogna*, y na 7,000. *Piaſtrow* pieniędzy w gotowiźnie dla ſwoich Sekretarzów y ſłużących. Xiąże *Aſturyi* udarował także Poſła koſztownym dyamentem w kſztałcie gruſzki, więcey niż 8,000. *Piaſtrow* ſzacowanym. Od Grafa *de Florida Blanca*, rzeczony Poſeł otrzymał koſztowną tabakierę złotą dyamentami ſadzoną. Aż do wſiadania na Fregatę Krolewſką, która go zawiezie do *Carogrodu*, expens Poſła, od naſzego Dworu będzie zaſtąpiony.

Departament *Marynarſki* rozeſłał iuż do naſzych Portów Morſkich Jnſtrukcye, iak ſię tam zachować maią, gdyby Okręty Woienne *Roſsyiſkie* zawineły. Rozumieią niektórzy, że z okrętami *Roſſyiſkiemi*, *Hiſzpania* poſtąpi, iak z Woiennemi Okrętami innych Potencyi Przyiacielſkich. Wieść zatym owa, iakoby *Hiſzpania*, chciała zabronić przeyścia przez Cieśninę *Gibraltarſką* Flocie *Roſſyiſkiey*, zdaie ſię bez fundamentu rozſiewana.

DONIESIENIE

W Czaśie wzrostu Nauk y umieiętności, Agricultura zdaie śię niepoślednie posiadać mieysce. Osoby Pierwsze naszego Kraiu zagrzani Duchem Patryotyzmu przykładali usilnych starań do sprowadzenia rożnych Rodzaiow Drzew Zamorskich y Zagranicznych stosownych z klimatem Naszego Kraiu, do Rękodzieł, Fabryk, Ekonomii, Medycyny y ozdoby rownie potrzebnych iak pożytecznych, atoli ten zamiar chwalebny oporem y leniwo idący ustał prawie z przyczyn następuiących. Ze Drzewa Zagraniczne w Cudzym klima wychowane, drogo kupione, drożey zprowadzone, umyślnie albo suche, albo naynikczemnieysze wybrane, niemogąc nagle do naszego przywyknąć powietrza, y dla tyśiącznych w dalekiey Drodze zdarzeń zawsze usychały, co dało przyczynę rozumienia, że w Naszym Kraiu utrzymane bydz niemogą; powtore zawod ustawiczny naśion starych y zaległych; a trudność nabycia Naśion świeżych, y pewnych (iedyny srodek y nayskutecznieyszy rozmnożenia Drzew w krotkim czaśie w wielkiey liczbie) zupełnie chęci nasze odstręczyły: Zagraniczni Patryotyczni kuśili śię kilkokrotnie wskrześić Handel Naśion Drzew Zamorskich, lecz powszechny wstręt w nabywaniu Naśion przymuśił ich do odstąpienia z wielką stratą zamiarów swoich — Imc Pan F. A. L. Burgsdorf, Konsiliarz Krola Pruskiego wielu Akademij Członek, Mąż z Talentów w swoim Kraiu dobrze znany y poważany, daiąc w Osobie swoiey zakład pewności niewątpliwey, zabiegaiąc nieprzyzwoitościom z przyczyn wyżey wzmiankowanych, a ubezpieczaiąc rownie od przypadku Publiczność, iak y swoy Maiątek, wskrześił 1786. dla przysługi Kraiu swego wspomniony Handel, Naśion Drzew Zamorskich y Zagranicznych stosownych z klimatem naszego Kraiu, nieinaczey iak śrzodkiem Prenumeraty — Odległość Azyatyckich y Amerykańskich północnych Kraiów, wyciągaią na zamowienie umiarkowaney wielości Naśion dla niewątpliwey pewności Prenumeratorow blisko Rok czasu, y zapłaty za nie nieodwłoczney, zamowienie Naśion Drzew Kraiowych Niemieckich wyciągaią czasu mniey także za poprzedzaiącą zapłatą, dla czego też Imc Pan Burgsdorf Prenumerować iest przymuszony — Handel Imc Pana Burgsdorfa żadnym sposobem z innemi Handlami naśion w porownanie iść niemoże, wszyscy bowiem Handluiący pozostałe y stare Naśiona żądaiącym przedaiąc, gwałcą publiczną Wiarę. Imc Pan Burgsdorf zaś niemaiąc więcey naśion tylko tyle ile Prenumeranci zapłacili, niema potrzeby zawodzić Publiczność, zważaiąc z obustron pewność zamiaru tego, y korzyść dla Dziedzicow, mianowicie rozległych maiętności, ktorą by z zasianych Drzew Cudzoziemskich z tak drogim kosztem od nas zprowadzonych, a prawdziwie w Kraiu naszym iako z klimatem naszym stosownych bydź mogących, w czaśie odnośić mogli, końcem uczynienia przysługi Oyczyznie swoiey, założona tu iest Expedycia Prenumeraty, ktorey rozrządzenie iest w sposobie następuiącym.

Termin twszey Prenumeracyi na Naśiona Drzew Amerykańskich Północnych, tak Dzikich iako też Fruktowych do Dnia 31. Mieśiąca Maia 1788 —

Nro: 1.	Juglans alba Funt a F.	4.	Nro: 11.	Fraxinus novæ angliæ Funt a F.	8.
2.	Ditto Nigra - -	4.	12.	Robinia Pseudoaccacia - -	12.
3.	Ditto Oblonga -	4.	13.	Iuniperus Virginiana - - -	12.

4. Ditto Glabra - -	4.	14. Pinus Strobus - - - -	18
5. Fagus Caſtanea -	4.	15. Pinus Canadenſis - - -	18.
6. Prunus Virginiana -	4.	16. Liriodendron Lulipifera -	24.
7. Quercus Prinus - -	4.	17. Betula Lenta - - - -	24.
8. Quercus Rubra -	4.	18. Betula Nigra - - - -	24.
9. Acer Rubrum - - -	8.	19. Thuia Occidentalis - - -	24.
10. Acer Sacharinum -	8,		

Termin Drugiey Prenumeracyi na Dzień 12. Mieſiąca Września 1788. na Naſiona Drzew Niemieckich Borowych.

Nro: 1. Acer pſeudo Platanoides Funt a g:	15.		Nro: 10. Pinus larix Funt F.	15.	—
2. Acer platanoies - - - - - -	15.		11. Pinus Abies -	2.	—
3. Betula Alba - - - - -	1.	—	22. Pinus Picea -	2.	—
4 Betula Alnus - - - - -	3.	—	13. Quercus Robur	—	4.
5. Carpinus Betulus - - -	—	15.	14. Quercus Femina	—	4.
6. Fagus Silvatica - - -	—	7½.	15. Tilia Europea -	1.	15.
7. Fagus Caſtanea - - -	1.	—	16. Tilia Cordata -	1.	15.
8 Fraxinus Excelsior - -	—	15.	17. Ulmus Campeſtris	2.	—
9. Pinus Silveſtris - - -	2	15.	18. Ulmus Lativa -	2.	—

Na Termin drugi to ieſt 12. Września można prenumerować na Naſiona Drzew Amerykańſkich Połnocnych w Skrzynkach Sto Gatunkow zawieraiących, wraz z przyłączonemi Kſięgami w dwoch Tomach po Niemiecku lub po Francuſku o rozmnożeniu Drzew przez tegoż Jmć Pana Burgsdorfa wydanemi, Za Cenę Czer: *Złł*: 4½. Naſiona te w Skrzynkach potrzebuią do zaſiania Gruntu wzdłuż ło: 80. a wſzerż ło: 54. czyli prętow kwadratowych 90. w pierwſzym Roku. —

Będzie Rozrządzenie, że Prenumerańci co Rok według możności Gatunki odmieniane mieć będą — Spodziewać ſię należy, że Kollekcia ta naſion Drzew Amerykańſkich połnocnych zawieraiąc w ſobie naypięknieyſze y nayrzadźe kwitnące Drzewa tym, którzy oſobliwie do zakładania Ogrodów Angelſkich guſt maią, ſtokrotną odmianą liści ſwoich, wzroſtu, krztałtu, kolorów y zapachu kwiatów ſwoich ſprawi widok rownie miły iak przyiemny. —

Odbiera ſię Prenumeracia za Naſiona tylko, oprocz Transportu od Tegla, y Emballażu — Prenumeranci Roku tego, przechowane przez Zimę Naſiona odbiorą na Wioſnę = Ktoby Naſiona Drzew liść maiących wcześniey mieć chciał, ten ie odbierze na Jeſieni Roku tegoż. —

Po wyſzłych dwoch Terminach poznieyſza Prenumeracia lubo przyięta będzie do drugiego Roku pozoſtanie. —

Znaczne Transportu Naſion w Roku 1786. y 1787. do Litwy y Ukrainy wprowadzone, dadzą świadectwo o dobroci ich y zapewnią o rosnących Drzewkach w mnoſtwie niezliczonym tam, gdzie przeſądni upornie twierdzili, że rość niemogą, a na których wzroſt patrzą iuż z podziwieniem y ukontentowaniem. —

Expedycia Prenumeraty w krotkim czaſie Kſiążki o kulturze Drzew po Niemiecku y Francuſku do przedania mieć będzie. —

Mieyſce Prenumeraty naznacza ſię na Nowym Mieście, na Ulicy Spadek, w Magazynie Sukceſſorow Dziarkowſkich Nro: 1966.